# Käyttäjät keskiöön hyvinvointiteknologioiden kehittämisessä

6.4.2020

Kartoitimme keväällä 2019 eteläpohjalaisten hyvinvointialan pk-yrittäjien tietoja, asenteita ja käsityksiä palveluroboteista sekä tekoälyn ja mobiilin terveysteknologian sovelluksista, eli hyvinvointiteknologioista. Etelä-Pohjanmaan hyteAI ja MixedRobo –hankkeissa tehty sähköinen kysely lähetettiin yhteensä 185 vastaanottajalle. Vastauksia kyselyyn saatiin kuusi kappaletta (N=6). Kyselyn vastauksia raportoidaan kahdessa eri artikkelissa.

Tässä artikkelissa raportoidaan kyselyn pohjalta, minkä tahojen tulisi eteläpohjalaisten hyvinvointialan pk-yrittäjien mielestä olla mukana hyvinvointipalveluiden hyvinvointiteknologiaan liittyvien tuotteiden ja palveluiden kehittämisessä. Kyselyssä kysyttiin asiaa jokaisen hyvinvointiteknologian (robotiikka, tekoäly ja mobiili terveysteknologia) kohdalla erikseen. Vastaajat saivat valita vastausvaihtoehdoista enintään viisi mielestään tärkeintä vaihtoehtoa.

Robotiikan kohdalla 83 prosenttia vastaajista koki tärkeänä, että kehittämisessä on mukana robotteja kotonaan käyttävät yksityishenkilöt. Robotteja käyttävien ammattilaisten sekä robotteja hyödyntävien palveluiden asiakkaiden tulisi olla mukana kehittämisessä 67 prosentin mielestä vastaajista.

Tekoälyn kohdalla kaikkien vastaajien mielestä (100%) kehittämisessä tulisi olla mukana tekoälyn sovelluksia käyttävien ammattilaisten. Lisäksi 80 prosentin mielestä kehittämisessä tulisi olla mukana tekoälyn sovelluksia hyödyntävien palveluiden asiakkaiden sekä 60 prosentin mielestä tekoälyn sovelluksia käyttävien yksityishenkilöiden.

Mobiilin terveysteknologian (mHealth) sovellusten osalta 80 prosenttia vastaajista näki, että sovellusten ja palveluiden kehittämisessä tulisi olla mukana mHealthin sovelluksia käyttävien ammattilaisten. 60 prosenttia vastaajista puolestaan näkin, että sovelluksia kotonaan käyttävien yksityishenkilöiden sekä sovelluksia hyödyntävien palveluiden asiakkaiden tulee olla mukana sovellusten ja palveluiden kehittämisessä.

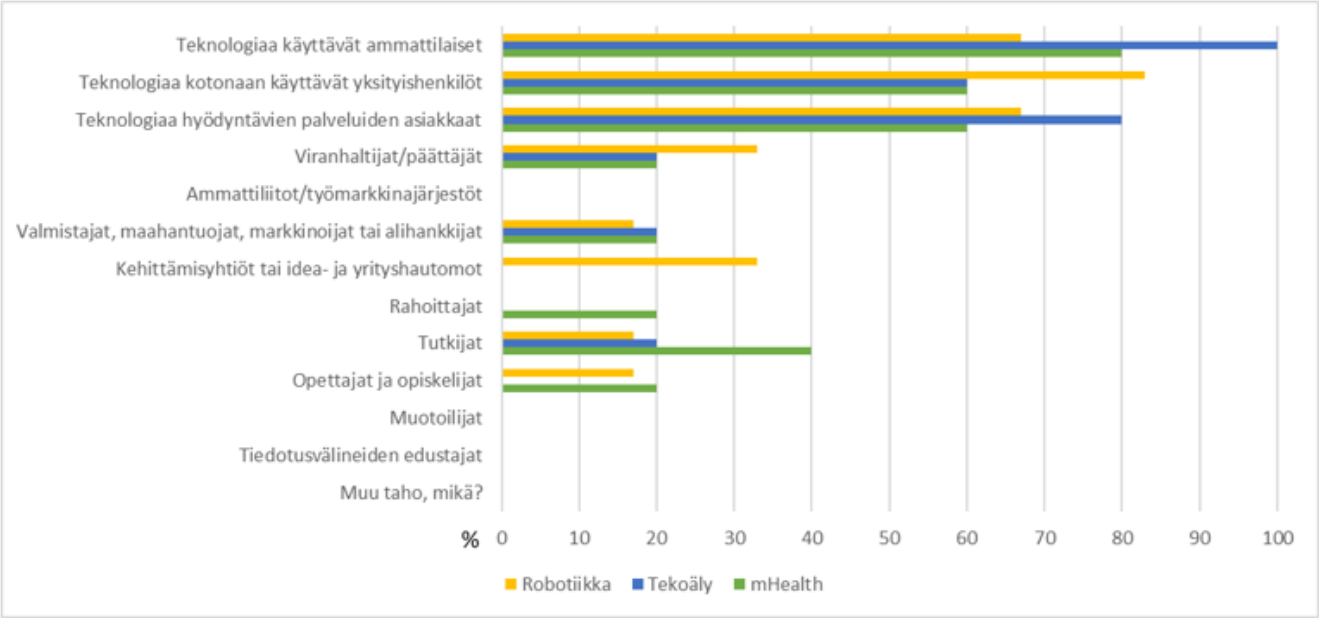


Kuva 1. Hyvinvointiteknologioiden palveluiden ja tuotteiden kehittämisessä huomioitavat tahot.

Kaikkien kolmen hyvinvointiteknologian osalta vastaajat näkivät tärkeimpinä sovellusten ja palveluiden kehittämisessä mukana olevina ryhminä hyvinvointiteknologioita käyttävät ammattilaiset, hyvinvointiteknologioita kotonaan käyttävät yksityishenkilöt sekä hyvinvointiteknologioita hyödyntävien palveluiden asiakkaat. Vastaajien mielestä on siis tärkeää huomioida loppukäyttäjät jo hyvinvointiteknologioiden suunnittelu vaiheessa.

Innovaatioiden ja teknologioiden kehittäminen on kuitenkin haastavaa monimutkaisella ja (Niemelä & Sachinopoulou 2019, 58) sirpaleisella sosiaali- ja terveysalalla (Hyrkäs ym. 2020). Aikaisemmissa tutkimuksissa on todettu, että innovaatiot tulee tehdä yhdessä sidosryhmien kanssa, jotta uusista, tarjottavista ratkaisuista ei tule irrallisia tai pistemäisiä (Niemelä & Sachinopoulou 2019, 58). Living Lab toiminnot ovat oiva apua tällaiseen käyttäjälähtöiseen innovointiin. Living Lab on käyttäjäkeskeinen, avoin ekosysteemi, joka voi toimia esimerkiksi tutkimusorganisaatiossa. Living Labien tavoitteena on edistää ja helpottaa avointa ja yhteistyöhön perustuvaa innovaatiotoimintaa. Living Labiksi voidaan kutsua sekä ympäristöä että työskentelytapaa. (ENoLL 2020.) Ympäristönä Living Lab on tosielämän kaltainen ympäristö, jonka prosessissa tosielämän loppukäyttäjät antavat palautetta kehitteillä olevasta tuotteesta tai palvelusta.

**Jaana Vainionpää**
Projektipäällikkö
SeAMK Sosiaali- ja terveysala

**Lähteet**

ENoLL. European Network of Living labs. What are living labs. [Verkkosivu] [Viitattu 2.4.2020] Saatavava: https://enoll.org/about-us/

Hyrkäs, P., Haukipuro, L., Väinämö, S., Iivari, M., Sachinopoulou, A. & Majava, J. 2020. Collaborative innovation in healthcare: a case study of hospitals as innovation Platforms. Value Chain Management 11 (1) 24–41.

Niemelä, M. & Sachinopoulou, A. 2019. Hyvinvoinnin tekoäly ja robotiikka kotona – pilotointiympäristöjen kehittämien. VTT Technology 355. [verkkojulkaisu] [Viitattu 2.4.2020] Saatavana: https://www.vtt.fi/inf/pdf/technology/2019/T355.pdf